

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetés helyben, vidéken:
1 óra 2 K | 1 óra 2-50 K
1 évre 24 K | 1 évre 30 K

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szent István-tér 1. Telefon 208.

Felelős szerkesztő: Hajós József.

Bankokrácia és bankerkölcs.

Az „Uj-Nemzedék” legutóbbi számából vesszük át ezt a jellegzetes kis cikket:

Bankokrácia új keletű szó, ma már mégis széles körökben ismert. Ha hihetünk a napilapjaink közgazdasági rovatában foglaltaknak, a bankuralomnak ez a kifejlődése leghatározottabb ir minden nyomorúságunkra, mert ez fogja lehetővé tenni paragon fekvő földeink jobb kihasználását, ez fogja megteremteni a nagyarányú ipart és kereskedelmet, szóval — feltéve, hogy a legfőbb érdekelt, a dolgozó nagyközönség a jólétbe addig bele nem pusztul — ez a bankokrácia fogja Magyarországot modern Kanaánná varázsolni, a törzsökös és nem törzsökös, azaz inkább a nem törzsökös magyarság nagyobb öröme. A jámbor közönség csodálkozó bámulattal látja ezt a tevékenységet. Nem minden irigység nélkül olvassgatja a bankoknak, részvénytársaságoknak, a háborús központoknak föl nem mérhető milliókat elkönyvelő évi jelentéseit és mérlegeit s komolyan eltöpreng, micsoda tulajdonságok kelljenek ahhoz, hogy e páratlan közgazdasági tevékenységből részt kérhessen. Üzleti szellem, munka és szorgalom, mondják az érdekelték. De úgy látszik, hogy mindez még nem elég.

Legalább is erre mutat az alábbi kis hírecske, melyben a Tózsdei-Kurir parentálja el a Hazai banknak nemrég elhalt nagydírmű alapítóját és vezérigazgatóját:

Szítányi Ödön, miniszteri tanácsos, aki mint a Hazai Bank vezérigazgatója a múlt héten meghalt, miniszteri tanácsos volt hivatalába mindvégig. A hideg és nyugodt miniszteri hivatalnokok fajtájából való volt; biztos ítélő, de tartózkodó, zárkózott, de már sokat fürkésző és kérelmetlenül lelkiismeretes a maga és mások minden dolgába. Ez a lelkiismeretes ség okozta talán, hogy Szítányi sohase lett bankvezér ennek a szónak mai értelmében és mindvégig távol állt a bankélet modern és nagy-szerű ingalmaitól. Intézele, amelyet a Hazai Takaré-

csykor azért alapított, hogy fürgően és ügyesen kapcsolódjék bele az ipar és kereskedelem jövedelmi forrásaiba, az esztendőik során majdnem merevebb lett, mint az anyaintézet, amely életre hívta. Igazi formája ennek a nagy tökéjű és szerencsés összeköttetésű intézetnek Szítányi alatt nem tudott kibontakozni. Tisztakezü, komoly ember volt Szítányi, talán éppen ezek a tulajdonságok tették alkalmatlanná arra, hogy a rendelkezésre álló eszközöket a modern bank szellemében használja ki. Utódja még nincs kijelölve, de annak az igazgatótanácsnak, amely a Hazai Bankot most vezeti, sokban el kell majd térnie Szítányi utjától, ha a banknak azt a fejlődést akarja biztosítani,

amelyre egész belső konstrukciójánál fogva hivatott.

Értsük meg jól: Szítányinak kérelmetlenül lelkiismeretessége a maga és a mások minden dolgában volt legfőbb oka, hogy sohase lett bankvezér ennek a szónak mai értelmében. Azonkívül tisztakezü, komoly ember volt Szítányi, s éppen ezek a tulajdonságok tették alkalmatlanná arra, hogy a rendelkezésre álló eszközöket a modern bank szellemében használja ki; utódjának sokban el is kell majd térnie Szítányi utjától, ha a banknak azt a fejlődést akarja biztosítani, amelyre hivatott!

Tehát bankvezérség és lelkiismeretesség, valamint a tisztakezüség ellentétes fogalmak. Sapientia sat.

lőrekednének Magyarországot teljesen a pániok vagy pánláv lőrekvések zsákmányává tenni? Nem tüdenénk-e ilyen tőrekvések ellen teljes erővel és teljes joggal, mihelyt azoknak gyászos következményeire rábrednénk?

Már most nem ugyanilyen a helyzet a zsidóság ama türelmetlen csoportja ellen, mely ma Magyarországot a pánszlamita tőrekvések számára való-sággal kiszajátítani szeretné? Amelynek máris kezében van az egész sajtó, a bankok a kereskedelem? Ha jogos a pánszlavizmus elleni védekezés: miért ne volna époly helyes a védekezés a küzdelem a pánjudaizmus ellen?

A 10-es huszáraink hadialbuma.

A világháború sok dicsőséges hadieseményének részesei, a fehérvári 10-es huszárak, a Mackensen huszárai, Limanova hősei fordulnak kőr szóval Fehérvár és Fejérmegye közönségéhez. Azokhoz, akik közönséget tartanak, vérségi kötelekben vannak, vagy voltak a vil-téz huszárezreddel.

Huszárezredünk parancsnoksága elhatározta, hogy az ezred háborús szereplésének történetét, valamint az ezred kötelekében harcolt tiszték és legény-ség érdemeit, megdicsőültjeinek emléket egy az ezredhez minden tekintetben méltó Hadi-album lapjain fogja megörökíteni büszkeségére a szerepelteknek, kegyeletos hálaú a megdicsőültiek és buzdító példaadásul az utóknak.

A Mackensen huszárak Hadi-albuma részletesen ismertetni fogja az ezred különböző ki-válóbb haditetteit, közölni fogja a kitüntetett, megsebesült, főleg azonban a Haza védelmében életüket áldozott 10-es huszár- röképeit és személyi ada-tait.

Az arcképek és személyi ada-tok összegyűjtésében nem nélkülözheti a Hadialbum szerkesztősége a kegyeletos közönség támogatását.

Ez uton kéri fel tehát mind-azokat, kiknek hozzátartozója, barátja, ismerőse az ezred kötelekben teljesít, vagy teljesített szolgálatot és e dicső szolgálat közben megsebesült, vagy hősi halált halt, hogy annak arcké-pét és lehetőleg a sebesülés, illetve a hősi halál történetének rövid leírását a Hadialbum szer-kesztőségének — Székesfehérvár 10. huszárezred pótiszáda-cimre — mielőbb megküldeni sziveskedjék.

Antiszemitizmus.

Az „antiszemizmus” olyan szó, amelyet sikerült közhaz-nalátnvá tenni anélkül, hogy a közönség tisztán látná, micsoda fogalom rejlik mögötte. Mert az „antiszemizmus” szó mögött csakugyan többféle, nagyon el-űtő fogalom rejtőzik. Ha anti-szcmitaság alatt egyszerűen „zsidó gyűlöletet” értünk, ak-kor az természetesen sem nem előkelő, sem nem keresztény dolog.

A kereszténység szerint ugya-nis nem gyűlölünk, hanem szeretünk kell azokat is, akik nagy károkat okoznak nekünk, bár természetesen a keresztény-ség szerint is jogunk van vé-dekezniük e káros s kártérvők ellen. Ha továbbá azt értsem an-tiszemitaság alatt, hogy a zsi-dóságot akár mint felekezetet, akár mint fajt, nem tartom a nemzetre nézve előnyösnek, s kívánám, bár szabadulna meg tőle hazám és népem: ebben az antiszemizmusban már sok-kal kevésbé érhet a gyűlölkö-dés vádjá; de még így is tar-hatok tőle, hogy tulzása, igaz-ságtalanságba és szeretetlen-ségbe esem, főleg, ha a tiszt-séges zsidók érvényesítését is idegenkedve nézem.

Azonban van egy nagyon he-lyes, jogos és szükséges irány is, amelyet egyesek szeretnének szintén antiszemizmusnak bé-lyegezni, t. i. az a mindenkép azükséges és teljesen méltányos tőrekvés, amely nem irigylí és nem rosszszalja a zsidóság érvé-nyesítését és békes elhelyez-keését a keresztény társada-lomban, de igenis helytelenül

és megszüntetendőnek véli a zsidóság aránytalan érvényesü-lését, a nem tisztességes uton szerzett vagy keresett uralmat és túltengését a keresztény ma-gyar népelem fölött. Ez a tő-rekvés azt akarja, hogy min-denki egyenlőkép viselje a ter-heket és jogokat s ne akarja egy maroknyi tőredék a saját kezébe kaparintani az ország egész iparát, kereskedelmét, köz-gazdaságát, színművészetét, saj-tóját, közéletét, kereső pályáit s az érvényesülés és vagyono-sodás összes eszközeit.

Ez a tőrekvést is antiszemi-tizmusnak nevezik. A helyesebb elnevezés ez volna: antipán-szemizmus, vagy a pánjudaiz-mus elleni küzdelem. Shogy ez feltétlenül jogos és helyes irány, amelyben még a tisztességes zsidóknak is részt kell venniük époly világos az elfogulatlan szem előtt, mint amily nyilván-való a jogossága pl. a pánszlá-vizmus, pángermánizmus vagy pánrómánizmus elleni küzde-lem.

Világosítsunk csak meg a hely-zetet egy példával. Mi lenne, ha Magyarországon annyira elha-talmosodnának, mondjuk, az oláhok, vagy csehok, hogy csak-nem az összes bankok, pénzi-n-tézetek, nagyvállalatok, az egész nagyipar és nagykereskedelem, minden budapesti színház, és mozi, az irodalom s csaknem az egész sajtó a nagyoláh vagy pánszláv elemek kezébe kerül-nének? S mi lenne, ha ezek az elhatalmosodott pánszlávok vagy pánrómánok raffiniált könyör-öl-tettséggel és céltudatossággal

Az árcsképeket az album megjelenése után a szerkesztőség vissza fogja juttatni.

Semmi kétség, hogy huszár ezredünk e tisztelekre méltó és bensőséges kegyelet-szülte kérese a legkészségesebb visszahangra talál minden körben ahova az intéztetett.

Hova lesz az aprópénz ?

A piacon, kereskedésekben és a falukban mindentűt nagy zava rokat okoz a kis aprópénzek hiánya. A mikor nem kimondottan csarekereskedésről van szó, bár ez a leggyakoribb eset, — tojásért, disznóhúserért kapni készmát, cukorért, dohányért lisztet, tojást, megfordítva — akkor az aprópénzhiány a nagy drágaságnak az oka.

Maapáság a pénz a koronánál kezdődik, fillérről senki sem beszél, legfeljebb csak akkor mondja ki az üzletember ezt a szót: fillér, ha a koronán felül kell azt fizetni. Koronánalul fillérről még csak bélyegeket és gyufát lehet kapni. Igaz, hogy a szivar-nak és cigarettának ára is fillérré szűk, de ezek is már koronában. Az egy és két filléresek tehát, mint főlölegések, lassankint eltűnnek a forgalomból.

Egy fillért visszaadni azelőtt sem volt divat, hozzászoktak tehát az emberek ahhoz, hogy az akitől vásároltunk, a fillérest a maga nyereségéhez számította. A vásárló közönség nem vesztett, de az eladó igen szép jövedelemre tett szert s éppen ezért szívesen állapította meg cikkeinek árát 15, 35, 75 fillérekben.

Ma már azonban 5 fillért sem adnak vissza, hanem ahelyett a trafikokban bélyegeket kapunk. A 15 filléres bélyeg vásárlásánál áll az elő, mert legelőször 20 fillérrrel fizetünk és kapunk egy 15 és egy 5 filléres bélyegot. Ha ezeket az 5 filléres bélyegeket megártatják, a legközelebbi bélyeg vásárlásánál már csak 10 filléres bélyegot vennénk és nem fizetnénk rá az üzletre, de legjobban embernek máis dolga, minthogy ilyen 5 filléres bélyeg eszébe jusszon. Így azután mindig új és új 15 filléres bélyegot vásárol az ember. Kapunk azután 3 filléres bélyegot is, de ez mindjárt halálra van ítélve, mert ha egy darabunk van belőle, közönséges levél feladásánál nem használhatjuk, addig pedig nem várunk, míg felszaporodik annyira, hogy egy levré ragaszthatjuk.

Ugy látszik, hogy vidéken gyűjtik és kivonják a forgalomból a vas és fém részleteket, lehet, hogy csak azért, mert vásárolnak, reá nincs szükségük sommire. Az így gyűjtött aprópénzt 10—20 fillér ráfizeléssel vásárolják a nagyforgalmu üzletek, kereskedések. Ezért újból ismételtetők az aprópénz rekvirálások a vidéken, de lehet, hogy alkalmas módon erre felhívják figyelmét, magától is forgalomba hozná az aprópénzt a falu.

Dr. Kárnik József főorvos Oroslengyelországból visszatérve újból megkezdte orvosi rendelését lakásán (Zita királyné ut. 28. szaját ház). — Rendel minden délután 2 tól 3-ig.

Jegyzett-e már szomszéd ?

Kapor Pál gazduram, amint át pipázik úgy estefelé a palánkon, látja, hogy szomszédja, Bot Bertalan, éppen most fordult ki az istállóból.

— Jegyzett-e már szomszéd ? — kérdezi jó hangosan.

Bot Bertalan csak ámul. Nem érti, hova vág a kérdés.

— Mi a csudát jegyeztem volna szomszéd ? — kérdezi vissza.

— Mert én tized jegyeztem, — szól Kapor.

— Csak nem dinnyét tán ? — figurázik Bot.

— No az hamar dolog lenne így márciusban ; — hanem, hanem — sajtórészvényt.

Még lerekebb holdvilág lett erre a Bot szomszéd csudálkozó képe:

— Mi a csudát jegyzett szomszéd ?

— Mondom, hogy sajtórészvényt. Ajánlom, hogy jegyezzen szomszéd is.

— Sajtórészvényt jegyeztek ? Minek már az nekem ? Kipusztult az én szőlőm.

Harsogót kacagott erre Kapor Pál, aztán csipősen mondta:

— No hát, vagy nem voltunk vásárnap a templomban, vagy át szundikáltuk a prédikációt !

— Vásárba is kell menni néha, — feleli szégyenlős-en Bot.

— No akkor elmondom én, miről van szó ? — Beléscsmórlótt már az ország a temérdek sok istentelen újságba. Akik keresztény magyar ember módjára éreznek, gondolkoznak, azok összeadják most a pénzüket az egész országban, aztán csinálnak olyan újságot, amelyikben benne lesz minden, de nem ócsárolja a hitet, a vallást, hanem olyan magyar, olyan keresztény, olyan becsületes lesz, akár kend szomszéd, vagy akár jó magam.

— Hát ha majd meglesz, szólnék nekem is szomszéd. Meghóztatom.

— Láss szomszéd, ez a mi veszedelmünk. Mindig csak a kézsre várunk. Más csináljon meg mindent. Mi majd csak asztalhoz ülünk, ha megfőtt már az étel.

— Nono ! Hát megdolgozom én azért, amit megesezem, — veti oda némi pironkodással Bot uram.

— Aztán kik főzik azt a keresztény újságot ? — kérdezi tovább.

— Minden jóra való keresztény magyar ember, akinek 26 koronája telik rá.

— Egy-két zsidó azért bizonyosan akad majd megis köztük. Mert ha már újság, akkor...

— No de ez az egy újság már születni is kereszténynek születik, az biztos, — vitatja Kapor nevesen.

— Benne lesz az országházi gyűlés ?

— Hogyne lenne már !

— Hát a háború meg mi egymás ?

— Akkurát, mint akármelyikben.

— Hát a buza ára ?

— Az is.

— Balpárti lesz, vagy jobbpartí ?

— Kereszténypartí, szomszéd. Megszidja a kormányt is, akárkit is, ha hibázik, de sehová nem szegődik csahosnak. A politikája is az lesz, hogy jó keresztények legyünk.

— No majd meglátjuk ! — buzogatja a szemöldökét Bot Bertalan.

— Meglátjuk, meglátjuk ! — pattog Kapor Pál. — Megint csak

a kézsre jönne szomszéd ? Hát semmivel sem tartozik a hitének, a magyarságának ? Más adózzon azért, hogy maga majd meglássa ? Nemcsak bámozni kell a krumplit, kanem ültetni, kapálni is. A „Hanga” szövetkezetbe is akkor kérekdedt már be, amikor mi jól megfizettünk, megdolgoztunk érte. No hát én szegyelmem ezt, már csak kimondom világosan.

* Viharos kezdett lenni a levegő. Bot szomszéd úgy mozdult, mint aki durcásan indul befelé. Odaveti még úgy félvállról :

— Ugy beszél kend szomszéd, mintha csak én egymagam kellenék-még, hogy meglegyen az újság. No hát csak próbálják meg nálam nélkül. Egy ember nem számít.

— Bizony kereszténynek meg magyarnak nem számít többet az ilyen ember, mint ez az ócska cseréppipa.

Meghökken erre a szóra Bot Bertalan. Vérben forgott a szeme, előlötötte a hő, recsegett a hangja, amikor öklöbe szorított kézzel kérdezte :

— Mit mondott kend szomszéd ?

— Kapor érezte, hogy ő van felül. Nagykomótosan áttette a pipaszárát a másik fogára, nyugodtan szeme közé nézett a mérges szoszédnak, aztán ugyancsak letekertető éllel pattogtatta a szót :

— Azt mondom, hogy akinek az idén is 1600 K. ára termést adott

a kereszény magyar haza földje, annak még sem kellene olyan igen nagyon elére rakni a pénzt, hanem arra is költetni vagy 26 korona almizsnát, hogy száz meg ezer esztendő múlva is keresztény magyar emberek adjon kenyeret ez az áldott hazai föld. Többet érdemelne a „majd meglátjuk” nál ! Isten áldja szomszéd ! Nyugodalmas jó éjszakát !

No hát hogy valami igen nyugodalmas lett volna a Bot szomszéd éjszakája, annál sok minden valószínűbb lehet a világ.

Még hajnal előtt világot gyujtott nagy csendben ; megolvastá, mennyi pénze van ? Reggel meg szent mise után bement a plebániára. Azt kérdezte ott :

— Arra az újságköltésre mennyit fizetett Kapor Pál ?

— 10 részvényért, 260 koronát, — felelte a plebános.

— Mert én megégyeszer annyit akarok fizetni, — vágta ki Bot uram.

— Áldjon meg érte a jó Isten fiam, — szolt meghatottan a pap, — amiért ilyen példás nagylelkűséggel építed : a szebb, a jobb Magyarországot !

Aznap estefelé már Bot Bertalan szolt át a palánkon a tulsó szomszédhoz. Azt kérdezte :

— Jegyzett-e már szomszéd ?

— Jegyzett-e már szomszéd ?

— Jegyzett-e már szomszéd ?

— Jegyzett-e már szomszéd ?

— Jegyzett-e már szomszéd ?

— Jegyzett-e már szomszéd ?

— Jegyzett-e már szomszéd ?

— Jegyzett-e már szomszéd ?

— Jegyzett-e már szomszéd ?

— Jegyzett-e már szomszéd ?

— Jegyzett-e már szomszéd ?

— Jegyzett-e már szomszéd ?

— Jegyzett-e már szomszéd ?

— Jegyzett-e már szomszéd ?

— Jegyzett-e már szomszéd ?

— Jegyzett-e már szomszéd ?

— Jegyzett-e már szomszéd ?

— Jegyzett-e már szomszéd ?

— Jegyzett-e már szomszéd ?

— Jegyzett-e már szomszéd ?

— Jegyzett-e már szomszéd ?

— Jegyzett-e már szomszéd ?

— Jegyzett-e már szomszéd ?

— Jegyzett-e már szomszéd ?

— Jegyzett-e már szomszéd ?

— Jegyzett-e már szomszéd ?

— Jegyzett-e már szomszéd ?

— Jegyzett-e már szomszéd ?

— Jegyzett-e már szomszéd ?

— Jegyzett-e már szomszéd ?

Újabb fémrekvirálás lesz Fehérváron.

A fémközpont ma értesítette Fehérvár városát, hogy a hadügyminiszterium és a honvédelmi miniszteriumtól szigorú utasítást kapott arra, hogy a fémgyűjtés Székesfehérváron nem járt a kívánt eredménnyel, elrendelik tehát, hogy a már korábban igénybevett fém tárgyakat, melyeket egyébként kihagyás vétsége mellett már be kellett volna adni, a legszigoribb eljárás folyamán gyűjtessék össze a fémközpont.

A fémközpontnak is az a véleménye, hogy Fehérvár területén a fémrekvirálás nem mutatott fel olyan eredményt, mely Fehérvár lakosságának egy része, még pedig nagy része eddig nem volt hajlandó fémeit önként, beszovaltatni mindazoknak nagy megbtránkozására, akik ezen hazafias köteleességüknek eleget tettek.

A fémközpont állítólag meggyőződött arról, hogy Fehérvár közönségénél, az intelligensebb körök háztartásaiban és a nem könnyen hozzáférhető tanyákon még rengeteg sok fém fekszik és mert a fémlány imárá sulyosan érezhető, a fémközpont kénytelen pótlólag minden fémet összeszedni, amely egyáltalán feltalálható.

Az újabb rekvirálás végeit a Fémközpont megbizottja a közeli napokban lejön Székesfehérvárra.

Rámutat az értesítés arra, hogy a nemtelek nagy küzdelméből mi győzelmesen kerülhessünk ki, annak egyik alpfeltétele, hogy a polgárok a hazát egész készséggel támogassák és ne kicsinyeskedjenek akkor, amikor a köz oltárára nélkülözhető, vagy

pótolható fémtárgyaikat kell felajánlani.

Azok ellen, akik az újabb felhívás és figyelmeztetés dacára fémtárgyaikat visszatartják, eldugossák, a legkérlelhetlenebb szigorúságu megtorló intézkedéseket teszi a hatóság.

A menyasszony Kelengyeye.

A középosztálynál ugy szokták, hogy a legszegényebb leánnyal is legalább három rend ruhát adtak a kelengyéhez. Egy utcán, egy látogató ruhát és egy este ruhát. Ma egy méter ruhászövet ára 250 korona. Minden ruhához 4 méter kelme kell, tehát három ruhához 12 méter.

A három ruha kelméje 3000 K

A szabó, ha nem akarjuk, hogy görbe állásu legyen ez a drága ruha, egyenkint 800 K-t kiván annak elkészítését 2400 K

A három ruha ára így 5400 K

Két pár cipő is kell, a 300 korona 600 K

A fehérenemű kelengye, amire békeidőben 3000 K-t költöttünk, ma legalább 20000 K

Bulorberendezés, egyszerű három szoba, ami azelőtt 6000 K volt, most 20000 K

Konyhafelszerelés 1500 K

Összesen 47000 K

Ez a mai kelengye, ha szegényes és ha semmi egyéb nem kellene még hozzá, csak amit itt elsoroltunk. De kell. Kellenek még szőnyegek, függönyök, képek, asztal és ágytakarók, apróságok, melyek nélkül nem lakályos a hajlék. Ezt a rettenetes drágaságot azonban nem is lehet észrevenni a koronán, ahol még e télen divatosra szabott Breitschwanz kabátokban csia.

csilla gallérokban sétáltak az asz szonyok, a leányok és nem lehet észrevenni a templomban, ahol a gazdag házasságkötések száma minden még több, mint a háboru előtt volt. Csak a nagyszágos és méltóságos asszonyok sárnak terveresen ottbun a rosszul fűtött szobákban, ahol az ő könnyecseppjeiken török meg az ablakon be szűrődő tavaszi napsugár. Csak a nagyszágos és méltóságos családok leányai állanak néma várakozással a régi zongora mellett és várják, várják a Szent György lovat, aki jönné már, rohanna is; de bej, újjában áll a valuta, mely szétrombolhatatlan hegyláncokat épít a családi boldogság újjába.

Pénzeső

hullott az Országos Izraelita Ösz-töndíjgyesület jövőtábol a főiskolai hallgatók. Nem valameny nyire, hanem — amint az egyesület címéből is megállapítható — a zsidókr. Távól áll tőlünk, hogy e miatt gancsokodjunk. Nagyon helyesen teszik, hogy a maguk fiait és leányait támogatják, még pedig nem is olyan kis összeggel: 65 korona-hiján 30,000 koronával. Csak ugy eszünkbe jut ezzel kapcsolatosan valami. Ha valakinek a más vallásuk közül olyan gondolata támad, hogy alapítványt tesz és a kamatot élvezését a maga felekezetének körébe korlátozza, arról nem mulasztják el a szokásos megemlékezést, hogy még a jótékonyaságával is szívet reakciókat szolgál.

Nem is nagyon fordulnak elő ilyen korlátozások és a többi ösz-töndíj legnagyobb része olyan, amelyre mindenki egyformán pályázhatik. Hogy az alapítványt tevéknlé olyan felügés érvényesült-e, amely nem engedie a tanulástényét más körülményeivel elhatároltatni, vagy a zsidó részről kellő céltudatosagat alkalmazott riasztgatási módszer tette-e őket ilyen szabadelvűvé, azt persze megállapítani nem lehet; de alig csalódunk, ha ugy képzéljük, hogy az utóbbinak jelentős szerep jutott ebben.

Most már nézzük, mit jelent ez a gyakorlati megoldásnál? A zsidóok receptje, amit magukkal szemben a világról sem alkalmaznának, nagyszívesen beválík. Az ő ösz-töndíjakra csakis közülük pályázhatnak, amellel pedig a többiekért való versenyben is résztvehetnek. Itt pedig nem elégsznek meg azval, hogy a kéréseiket előterjesztik, hanem nagy buzgalommal után is járnak. Senki a világon olyan jó ajánlatokat nem tud össze szerezni, mint ők. Hogy van ez? — kérdezhetné valaki. Megint csak az ügyes fogás, amellyel nagyon hangzatosítják, hogy ők zsidóok és ezért aggodónak, akadónak-e pártfogók. Erre természetesen a megkönyözékezett nagyur, hogy az antiszemitizmus vádjá ellen védekezék, beugrik és akárhány érdemes keresztény fordulom is hozzá, a zsidót veszi pártfogásába. Hátra van még a kérdésben döntő hatóság, amelynek ugyaneat a módszert alkalmazták és a végén neveve gyárík egyik zsebébe az izraelita ösz-töndíjgyesület, a másika pedig az általános alapítványok pénzét. Nem lenne okos dolog előlött kicsit gondolkozni?

A világhírű Blüthner-orchester Szekesfehérvárra.

A német császári kálügyi kormány által kiküldött 60 művész tagból álló berlini Blüthnerzenekar Szofia Bukarest, Budapest Wien körüjába Scheipling Pál porosz királyi zeneigazgató vezényletével és László Sándor zongoraművész közreműködésével Szekesfehérvárra április 19-én este 8 órakor a városi színházban a szekesfehérvári három házarezred özeveg és árva-ápoljai javára tartja meg egyetlen hangversenyt, amely iránt hozzáértő körökben máris nagy érdeklődés mutatkozik.

A rendezőség mindent elkövet, hogy a dr. gróf Károlyi József főispán és garamszeghi Gécy Kálmán vezérőrnagy, államparancsnok védnöksége alatt rendezendő hangverseny teljes sikerét biztosítsa. Jegyek előre válthatók április 16-tól kezdve Krausz Verona tőzsdéjében. Előjegyzések már most is elfogadhatók ugyanott.

HIREK.

— A közéletmészeli kormánybiztos Fehérváron. Gróf Székényi Aladár közéletmészeli kormánybiztos tegnap a városi és megyei közéletmészeli szervezetei megismerésére Fehérváron járt. A városnál a rekvirálások ügye iránt érdeklődött és megállapíthatta azt, amit a város jelmélt felterjesztéseiben már több ízben megállapított, hogy újabb rekvirálások Fehérváron a legeskegletőbb eredményeivel sem kecségetnek, mert innen elrekrutálni való már nincs. Meghallgatta a közéletmészeli ügyosztály panaszat Fehérvárral lizettel és zsirral való ellátásának szomorú viszonyairól, igéretet is tett, hogy ami tőle telik meg fog tenni a fehérvári lizist és zsirinség enyhítésére.

— Doktori szigorlatot tett szent Ferenc-rendi pap. Pichler Emil, a helybeli sz. Ferenc-rendiek zárdájának tagja, e hó 10-én a budapesti tudomány egyetem hittudományi karán a negyedik szigorlati vizsgát dícsérettel letette. A doktorjelölt Ferenc-rendi hitiszónoknak gratulálunk!

— Javítani kell a közvilágításon. Ezt a tényt a háboru folyamán számtalanszor hangzatosítottuk. Az utóbbi időben különösen sűrűn előfordult batörések lopások nagy részben a gyatrá közvilágításnak tulajdoníthatók. Ez a helyzet kényszerít most a rendőrfőkapitányt hogy előterjesztést tegyen a tanácsnak sürgős intézkedést kérve a teljes éjszakai közvilágítást visszaállításra érdekében.

— Fejérmegye állandó választmánya a május hó 6-ikán tartandó rendes közgyűlést tárgyanak előkészítése végett folyó évi április hó 20-án délelőtt 10 órakor ülést fog tartani.

— Országos vásár Fehérvárra. A folyó hó 21-én, azaz jövő vasárnap Fehérváron országos állat és kirakodó vásár lesz. Eddig semmi akadályja sincs annak, hogy mindennemű haszonállat korlátozás nélkül felhajtható legyen.

— Legújabb háborús hírek. Armeniérés elesett. Mervillet is elfoglalták a németek. Az armenielesi védősereg megadta magát. Eddig 20,000 fogoly és több mint 200 ágyú a zsákmány. — A Lys széles síkságán előrehaladnak a győzelmes csapatok.

— Hangverseny. A zenekedvelők egyesülete április hó 27-én este 8 órakor a vármegyház dísztermében rendez isl. hangversenyt melyen közreműködnek: Schlama, dinger Erny zongoraművész, Hartmann Imre gordonkaművész, Hermann László hegedűművész. Jegyek Krausz Verona tőzsdéjében válthatók. Utóhely 5 K, (tagoknak 4 K), előhely 2 K.

— A város költségvetése. A városi költségvetési bizottság csütörtök d. u. a polgármester elnökése mellett tartotta záróülést, amelyen a város háztartását érdeklő az az igen fontos kérdés került tárgyalásra, hogy a bizottság által már a korábbi tárgyalások folyámán elfogadott költségvetés szerin fidezetlen 495.705 kor. 20 fillér hiány mi módon volna fedezhető. Elvű kimondotta a bizottság, hogy a 974 pótdadó kulcs változtatlanul meghagyassék a folyó évre is. A hány fedezésének mikéjntje kérdésében azonban eltérők voltak a vélemények. Egyöntetű állásponrt csak abban volt, hogy a hiányt kölcsön útján kell megszüntetni, de hogy ez a város által felvett 3000.000 kor. 50 évre szóló törlesztéses kölcsönösszegből történjék-e, vagy pedig e célra egy külön kölcsönt vegyen-e fel a város, már elerők voltak a vélemények. Többek felszólalása után az az állásponrt győzött, hogy a f. évi költségvetési hiány fedezésére külön kölcsönt vegyen fel a város. Maron István főszámvévo referált a bizottságnak a telekérték emelkedési illeték tervezetéről is. A bizottság elvben kimondotta, hogy ezt a szociális szempontból igazságos, városi szempontból pedig nagy horderejű kérdést komoly tárgyalás alapjául el kell fogadni, ugy határozott, hogy javaslatot tesz a közgyűlésnek, hogy e kérdés szakszerű előkészítésére díszgáljon egy bizottság.

— Rablógyilkosság Bicskén. Péntek virradóra Varga János né bicskei lakosé lakásán meggyilkolva találtak. A gyilkos tetének végrehajtása után kirabolta s elvitt 2000 kor. készpénzt és rubaneműeket. A nyomozó csendőrség megállapította, hogy a rablógyilkosságot egy az esztergomi fogolytáborból megszökött orosz fogoly követte el, aki Varga János ruháit öltötte magára s így vette útját Budapest felé.

— Líztegyesek vagyis azok akik hatóságai lizteállításban részesülnek, mint illetékes helyről értesülünk, tekintettel az alacsony lizte fejkvótára a közel napokban pótlásul burgozást fognak kapni a közlemezéstől. Az intézkedést nagyon helyén valónak találjuk, mert éppen a legszegényebb mépoztályi inségöt fogja vele onyhíteni.

— Hatóságí hirdetmény. Mindazon gazdák, akik lőerőtakarmányt győztek elő, jelentkezzenek érte a közéletmészeli hivatalban a város házában. Szekesfehérvár, 1918. április 13. A közéletmészeli hivatal.

— Besszarábia egyesítési Románlái. Románia a besszarábiai tartományai tanács határozatával Besszarábiát bekebelezte önmagába s az erre vonatkozó királyi proklamáció már meg is jelent. A kérdés megoldásába természetesen a kettős monarchiának is van beleszólása és állásfoglalásukra, Romániának velünk szemben a jövőben tanusítandó magatartása lesz a döntő. Másrészt azonban Besszarábia annexiója nem megy végbe egészen simán, mert az ukránjai kormány tiltakozik ellene, amelynyiben a kérdéses terület északnyugati és délkeleti részében az ukránjai vannak többségben.

— Jótékonyaság. A polgármesteri hivatalban kielt gyűjtőiven a vak katonáknak segítőalapjára Bolgar Pálné 50 koronát, az építendő ág. ev. Béke templom, céljaira Balog Lipót 30, Vajda Armin pedig 20 koronát adományoztak.

— Adomány. Héra Károly és neje özv. Koronczay Imréné elhunytával közszorgalmazás címén 20 koronát adományoztak a vak katonák részére.

Pénztárcát találtak a Megyeház utcában. Igazolrt tulajdonosa átvetheti lapunk nyomdájában.

— Jótékony adományok. A Szekesfehérvári és Fejérmegyei Patronázs-egyesület részére 1918. ében eddig a következő adományok folytak be az egyesület pénztárába: Langrá Jajos 200 K, Altalanos Bank és Takarékpénztár, Gráfied Pál, Karl István, Kovács Antal gabonák, Közgazdasági Bank és Takarékpénztár, Reich Alfréd, Rozenzweig László, Schwarz Soma 100—100 K, Fejérmegyei Takarékpénztár 80 K, Sági Gyula, Gerbaud (Kugler utóda), Szekesfehérvári Takarékpénztár, Wiener Armin 50—50 K, Szegő Sándor 40 K, Akócs János és neje, Steiner Béla vállalk., Szekesfehérvári főreálisk. ifjusága 30—30 K, Csikós Andor Deák Dávid, Marschall Jajos, dr. Hajos Rezső, Pető Miksa, Steiner Jákó dr. 20—20 K, özv. Deutsch Ignácné, Deutsch Oszkár, Kovács Ferenc bogy., Nagy Ignác ügyvéd, dr. Peclak Imre, dr. Szegő Miklós 10—10 K, Deutsch Margit 5 K, Schuch Vilma 2 K, Deutsch István és Miklós 1 K.

Ezenkívül alapítotagokként be léptek az egyesületbe: Grósz Bernát 100, Wiener Armin 50, Szigethy Testvérek 40, Schwarzbach Flóra, Brestyánszky Karolin, Szegő Sándor 30—30, Csöppentzky Mihály, Horváthné és Rónainé, Kisteleki István, Keresztény Nők Szövetsége, Klöckner József, dr. Komendovits Gyula, Schmetzer Nándor, Szilágyi Ignác dr. 20—20 koronával.

— Köszönetnyilvánítás. Köszönjük azoknak a hozzánk való jószágát, akik fájdalomunkban részvéve ezt velünk érezeteni szívesek voltak és gyászunk elviselését anyihetni igyekeztek, fogadják ezuton hálás köszönetünket. Özv. Matusch Gyuláné és gyermekei.

Értesítem a tisztelt közönséget, hogy Jancsár-utca 3. szám alatti saját házámban ismét megnyitóm a kovács műhelyemet. Kérom a közönség saives pártfogását. Tisztelettel: Komlósi György.

Szeplő, májtolt pörsené. arctisztatlanság ápolására biztos hatású szer a „Korona tejkrem” (ezelőtt Crème de Laitaine), mely párszori használat után az arcot bárszönyimává és bőhéjévé teszi. Egy kis tégely 2 K. Nagytégely 4 K. A tégelyeket 20 fillérért visszaveszi. Kapható: Szűs Róbert gyógyszerárban.

Köhögés ellen kitűnően bevált házi szer a Störk-paszta. Egy doboz ára 1:50 korona. Kapható: Szűs Róbert Károly király-téri gyógyszerárban.

Két jobb fiut töltőgetőnek április hó 15-ére felvesz a Szikvizgyár, Palotai utca 2. sz.

Viszketegséget, sömört, rüht a leggyorsabban elmulasztja a dr. Flesch-féle eredeti törvényesen védett

SKABOFORM BARNA-ZSIR
Nincs szaga. Nem piszkít. Mindig eredeti pecsétes dr. Flesch félet kérjünk. Próbátégely 2:30 K, nagy tégely 4 K, családi adag 11 K. Szekesfehérvár és vidéke részére főraktár Fajezli Anyos Emil „Orangyal” gyógyszerára, Szekesfehérváron. Vételnél a „Skabofom” bélyegyre ügyeljünk.

Szekesfehérvári közp. szeszfőző szövetkezet irodáját Távirdu-utca 6. szám alá helyezte. Telefon 287.

Mozi.

Az Apolló igazgatósága közli:

Az árvalány kálváriája. Ezen a címen az Apolló színház hétfőn és kedden egy meghatóan szép életképet mutat be, mely minden tekintetben művészi filmalkotás. A műsor másik részét „A démonok klubja” című érdekesítő dráma képezi, amely szintén minden figyelemre érdemes. Vasárnap még a híres Bassermann film „A ghetto gyermeke” látható. Előadások vasárnap 3, 5, 7 és 9 órákor, hétfőn és kedden fél 7 és fél 9 órákor. Rendes helyárak.

Az Uránia igazgatója közli:

Filmkülönlegességek. Az Uránia színház a fellejtült magyar filmgyárak elsőrendű alkotásait állította be műsorára. Hétfőn és kedden a Hungária filmgyár remekét, „Az apa becsülete” című schlageret hozza Ellen Richter főszereplésével. — Szerdán és csütörtökön a Star filmgyár feltűnést kelto filmje, az „Alarcosbár” című színe, főszereplő Góth Annie, Regös Marika, Kornay és Ott Arisztid, A dráma Verdi híres operája után készült és rendkívül érdekesítő. Itt közöljük egyttal, hogy az előadások az új idő beálltával április 15-től kezdve pont 7 és 9 órákor kezdődnek.

Meghívó.

A szekesfehérvári, vendéglősök, kávéosok és italmérők szikvizgyár szövetkezete folyó évi április hó 30-án d. u. 3 órákor tartja Palotai-utca 2. szám alatti házában

VII. rendes évi közgyűlést

- melyre a szövetkezet tagjai tisztelettel meghívótnak.
- A közgyűlés tárgyai:
1. Az igazgatóság évi jelentése.
  2. A felügyelőbizottság jelentése az 1917. évi zárszámadás és vagyommérleg előterjesztése és ennek alapján a felmentvények megadása.
  3. Öt igazgatósági, 3 felügyelő bizottsági rendes és egy póttag választása.
  4. Indítványok, melyek 24 órával előbb az igazgatóságnál írásban bejelendők.
  5. Alapszabálymódosítás.
- Szekesfehérvárott, 1917. április 12-én.

Az igazgatóg.

APRÓHIRDETÉSEK

Megbízható bejáróút keresnek. Szent István utca 13.

Használt divány, szép szublai, függönytartó, fotelok, íróasztal, kopirnyomó eladók. Palotai-u. 12.

Eladó egy nagy kihuzható ebédő asztal, egy álló íróasztal és egy hosszú rudazó kötél. Széchenyi-utca 24.

Széchenyi utca 24. tájékan 8-an déjben elveszett egy aranykarkötő. Becsületes megtaláló jutalomban részesül.

Birtokot 10 holdtól 100 holdig lakóházzal, melléképületekkel megvenne íj. Miskolczy Imre miniszteri osztálytanácsos. Budapest, Zárda-utca 44.

Egy jókarban levő kerékpár eladó. Mantz János-utca 7. sz.

Egy idősebb nőt vagy leányt venne magamhoz, kit családtagként tartanék. C. m. a kiadóban.

Eladó Jancsár-utca három számú ház, a szigetelái egy fertály kaszalórért a ház végibe és bodza fási dülőben egy fél föld buzával bevette vetéssel együtt.

Önkéntes árverési hirdetmény.

Alulírott a tulajdonosok megbízásából a szekesfehérvári 1125. számú tkvi betétben A. l. 1-2 sor, 1924., 1925. hrsz. alatt fejtett 1021 □-öl területű Sár-utca 4. sz. alatti lakóházat és kertét folyó évi április hó 21-én, vasárnap d. e. 10 órákor ügyvédi irodámban tartandó önkéntes árverésen a legtöbbet ígérőnek eladom.

Erdeklődők irodámban bővebb felvilágosítást nyerhetnek.

Szekesfehérvár, 1918. évi április hó 3-án.

Dr. Molnár János ügyvéd.

Uránia-színház

Hétfőn és kedden, április hó 15. és 16-án

Az apa becsülete

főúri dráma 4 felv. (Hungaria film.) Főszereplő a híres szépségű: ELLEN RICHTER

Előadások kezdete kőznapokon 7 és 9 órákor.

Rendes helyárak.

Apolló-színház.

Hétfőn és kedden, április 15. és 16-án

Kétfilmattrakció egymásoron!

Az árvalány kálváriája

Életkép 3 felvonásban.

A démonok klubja

Dráma 3 felvonásban.

Előadások fél 7 és fél 9 órákor.

Rendes helyárak.

A Szefehérvári vendéglősök, kávéosok és italmérők szikvizgyár szövetkezőnek

Vagyon. Mérleg-számlája 1917. december hó 31-én. Tehe r.

	K	f.	K	f.		K	f.	K	f.
Készpénz	1513	41			Részjegytőke	15000	—		
Raktári készletek	550	—			Tartalék alap	8315	77		
Népsegélyző egyleti heti befizetés	1133	—			Felszerelési tartalék	7596	93		
Ingatlan	24500	—			Fel nem vett osztalék	396	—		
Felszerelés	16000	—	43696	41	Átmeneti tétel	375	—		
					Üvegbiztosíték-tétel	762	13	32445	83
			43696	41	Mult évi nyereség áthozat	3012	54		
					Folyó évi tiszta nyereség	8238	04	11250	58
								43696	41

Nyereség. Veszteség-nyereség-számla 1917. december hó 31-én. Veszteség.

	K	f.	K	f.		K	f.	K	f.
Adó	3521	16			Mult évi nyereség áthozat	3012	54		
Szikvíz fogyasztási adó	7721	30			Szikvizből	37347	35		
Üzleti költség	5359	52			Házbérből	1947	80		
Személyzetfizetés	5157	88			Népsegélyző egyleti osztalék	3464	76		
Tiszteletdíjak	600	—			Átíratási díj	12	—	45784	45
Kamatartozás után	828	94							
„ alapoknak	844	66							
Lótartási költség	5301	28							
Leírás felszerelésből	2728	79							
„ ingatlanból	1000	—	3728	79					
Házkarbantartás	1470	40	34533	58					
Mult évi nyereség áthozat	3012	54							
Folyó évi tiszta nyereség	8238	04	11250	58					
			45784	45					

Szekesfehérvár, 1917. december 31-én.

AZ IGAZGATÓSÁG:

- Fekete Géza, elnök, Bogya Ferenc, alelnök, Dr. Nagy Zsigmond, titkár.
Gánts István, Rédei Vilmos, Kőszeghy Gyula, Laky István, Frimmel János, Tomljenovics József,
Bódás János, Berky József, Reinberger József, Juhász József, Papp Imre, Hárl Lajos.

Fenti mérleg, illetve veszteség-nyereség-számlát megvizsgáltuk, s a fő- és segédkönyvekkét megegyezőnek, helyesnek találtuk.

Szekesfehérvár, 1918. március hó.

A FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG: Possal Gusztáv. Burg Hermann. Fleischer-Mór.

Nyomta Egyházmegyei Könyvnyomda Szekesfehérvár.